

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

11.0.2018 № 3.51-10/13/2284-18 /27139

На № 34068/3/1-18 від 11.09.2018

№ 05-1981 В/р 22.08.2018

Рахункова палата

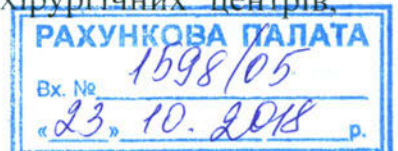
Міністерство охорони здоров'я України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України П. Розенка від 11.09.2018 № 34068/3/1-18 стосовно звернення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 05.09.2018 № 04-13/10-1587 (184653) щодо інформації Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги Державною установою «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я України» повідомляє наступне.

При формуванні проекту державного бюджету на 2016-2018 роки Міністерством охорони здоров'я України у індивідуальному та додатковому бюджетному запиті відповідно до детальних розрахунків наданих ДУ «Інститут серця МОЗ України» на відповідний рік враховано обґрунтовану потребу у видатках на фінансове забезпечення діяльності установи.

Проте, зважаючи на обмеженість фінансового ресурсу та незабезпеченість потреби МОЗ України, як головного розпорядника бюджетних коштів, у видатках, ДУ «Інститут серця МОЗ України» за бюджетною програмою 2301170 «Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій у закладах охорони здоров'я науково-дослідних установ та вищих навчальних медичних закладах Міністерства охорони здоров'я України» у 2016 році були передбачені видатки державного бюджету у сумі 137 870,13 тис.грн., що становить 34,1 % від потреби, у 2017 році – 232 669,3 тис.грн., що становить 28,6 % від потреби, у 2018 році – 203 416,9 тис.грн., що становить 25,4 % від потреби.

Водночас, слід зазначити, що беручи до уваги особливий статус ДУ «Інститут серця МОЗ України», МОЗ України постійно здійснюється моніторинг використання бюджетних коштів та, при можливості, вживаються заходи щодо забезпечення першочергової додаткової потреби установи шляхом перерозподілу та збільшення кошторисних призначень.

Наказом МОЗ України та НАМН України від 22.01.2009 року № 32/5 «Про заходи щодо удосконалення кардіохірургічної допомоги населенню України» затверджено Положення про організацію і роботу кардіохірургічної служби та Рекомендований табель оснащення кардіохірургічних центрів;

відділень кардіохірургії з палатою інтенсивної терапії, групою анестезіології та перфузіології; відділень інтервенційної кардіології.

Наказом МОЗ України та НАМН України від 11.03.2013 року № 193/20 «Про систему кардіохірургічної допомоги в Україні», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 березня 2013 року за № 481/23013 затверджено «Положення про систему кардіохірургічної допомоги в Україні».

МОЗ України активно працює над трансформацією системи охорони здоров'я з метою підвищення якості та доступності медичної допомоги громадянам та ініціювало перед Кабінетом Міністрів України розгляд питань щодо удосконалення надання високоспеціалізованої медичної допомоги населенню України та визнання боротьби із серцево-судинними та судинно-мозковими захворюваннями пріоритетними, які підтримані Урядом.

Планом пріоритетних дій Уряду у 2017–2018 роках питання удосконалення надання високоспеціалізованої медичної допомоги та боротьба із серцево-судинними та судинно-мозковими захворюваннями визнані пріоритетними та вирішено продовжувати заходи щодо організації невідкладної медичної допомоги пацієнтам з гострим інфарктом міокарда; впровадження проекту зі створення та розвитку «Регіональних реперфузійних мереж», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 року № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік», розділу 5 п. 346 розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 № 244-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік», п. 38 наказу МОЗ України від 27.04.2018 № 824 «Про затвердження Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2018 рік».)

Впровадження найсучаснішої системи надання допомоги пацієнтам з гострим інфарктом міокарда, відповідно до міжнародного клінічного протоколу, дозволило збільшити виявленість пацієнтів з гострим коронарним синдромом та знизити летальність серед них.

Імплементация в клінічну практику екстреної кардіології міжнародного клінічного протоколу і як наслідок – створення і розвиток регіональних реперфузійних мереж, принципово змінює систему надання допомоги пацієнтам з гострим інфарктом міокарда. Основним методом реперфузійної терапії гострого інфаркту міокарда стає перкутанне коронарне втручання, яке проводиться в спеціалізованій клініці (реперфузійному центрі), що є основою системи реперфузійної мережі.

Госпітальна летальність від гострого інфаркту міокарда в клініках, які працюють як реперфузійні центри в межах регіональних реперфузійних мереж, у відповідності з сучасним клінічним протоколом, складає не більше 5–6% (в середньому по Україні 14–15%).

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» за бюджетною програмою КПКВК 2311450 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання» було передбачено 150 млн. грн. для закупівлі відповідного обладнання для створення та розвитку регіональних реперфузійних мереж у розрізі

адміністративно-територіальних одиниць відповідно до пункту 6 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 185.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 458-р «Про перерозподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання у 2017 році» було визначено 11 адміністративно-територіальних одиниць, що відповідають ознакам та критеріям, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 185, кількість обладнання 13 ангиографів та обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання з урахуванням перерозподілу для профільних закладів охорони здоров'я

У 2018 році заплановано продовження проекту зі створення та розвитку «Регіональних реперфузійних мереж»: закупівлю ангиографічного обладнання у кількості 14 одиниць для решти областей України.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» за бюджетною програмою КПКВК 2311450 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання» передбачено 150 млн. грн. для закупівлі ангиографічного обладнання у кількості 14 одиниць для створення та розвитку регіональних реперфузійних мереж, визначено профільні заклади охорони здоров'я.

МОЗ України з метою реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, спрямованої на зниження смертності від серцево-судинних захворювань та з метою удосконалення організації кардіологічної допомоги пацієнтам і підвищення ефективності її застосування у комплексному лікуванні, підготовлено та затверджено наказ від 29.08.2017 № 975 «Про удосконалення кардіологічної допомоги у закладах охорони здоров'я України», зареєстрований в Міністерстві юстиції від 03 жовтня 2017 року за № 1209/31077, яким затверджено Положення про кардіологічний кабінет; обласний, міський кардіологічний центр; спеціалізоване відділення інтенсивної терапії та реанімації кардіологічного профілю; відділення інтервенційної кардіології та реперфузійної терапії; спеціалізоване відділення аритмій серця з електрофізіологічною лабораторією; відділення реабілітації кардіологічних хворих з переліком необхідного обладнання.

Відповідно до нового наказу, в кардіологічних центрах України розпочато утворення нових відділень («інтервенційної кардіології та реперфузійної терапії») з метою оптимізації впровадження сучасних технологій лікування пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.

МОЗ України з метою оптимізації виявлення і своєчасної доставки пацієнтів з симптомами гострого інфаркту міокарда в спеціалізовані кардіоцентри для проведення процедур реваскуляризації затверджено наказ від 28.09.2017 № 1181 «Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги та госпіталізації пацієнтів з гострим коронарним синдромом з елевацією сегмента ST бригадами екстреної медичної допомоги», який зареєстровано Міністерством юстиції України від 23.10.2017 за № 1290/31158.

Цей Порядок визначає особливості організації медичної допомоги в закладах, які надають екстрену медичну допомогу, та в закладах, які здійснюють перкутанні коронарні втручання пацієнтам з гострим коронарним синдромом, а також умови, за яких пацієнта направляють до закладів охорони здоров'я державної та комунальної форм власності, де здійснюються перкутанні коронарні втручання, і шляхи госпіталізації пацієнтів до зазначених закладів.

На виконання пункту 7 постанови Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 року № 425 «Деякі питання реалізації пілотного проекту щодо зміни механізму фінансування надання медичної допомоги в окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук» спільним наказом МОЗ України та НАМН України від 28.08.2017 № 967/58, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 вересня 2017 року за № 1160/31028, затверджено Порядок направлення пацієнтів відповідно до медичних показань в заклади охорони здоров'я, що є учасниками пілотного проекту, та надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги у таких закладах.

Цей Порядок визначає основні організаційні засади направлення пацієнтів, в тому числі із серцево-судинними захворюваннями, відповідно до медичних показань в заклади охорони здоров'я, які надають третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу (далі - ЗОЗ НАМН), та надання у ЗОЗ НАМН третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (далі - ТМД) для реалізації пілотного проекту щодо зміни механізму фінансування надання медичної допомоги в окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук України (далі - пілотний проект), за результатами реалізації пілотного проекту щодо зміни механізму фінансування надання медичної допомоги в окремих науково-дослідних установах НАМН, порядок буде впроваджено і для інших закладів охорони здоров'я, які надають третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу.

Госпіталізація пацієнтів до ЗОЗ НАМН у невідкладному стані для надання екстреної медичної допомоги здійснюється без направлення відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

З метою забезпечення координації дій закладів охорони здоров'я, що забезпечують високоспеціалізованою медичною допомогою пацієнтів із серцево-судинною патологією у гострих станах, та які потребують кардіохірургічного втручання, в областях розроблені та затверджені заходи щодо розширення кардіохірургічних втручань (як із застосуванням штучного кровообігу, так і малоінвазивні «закриті» втручання, невідкладна аритмологія та ендоваскулярні процедури), розроблені маршрути пацієнтів.

МОЗ України відповідно до пунктів 5, 6 та 12 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 року № 298, з метою раціонального та ефективного використання майна, придбаного за кошти державного бюджету, розроблено та затверджено наказ від 29.05.2017 № 569 «Про затвердження Порядку розрахунку потреби та розподілу МОЗ України серед Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим,

структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ України, медичних виробів для стентування коронарних судин, придбаних за кошти державного бюджету», зареєстрований Міністерством юстиції України від 05 липня 2017 року за № 820/30688, до якого внесено зміни наказом МОЗ України від 12.02.2018 № 237 «Про внесення змін до Порядку розрахунку потреби та розподілу МОЗ України серед Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ України, медичних виробів для стентування коронарних судин, придбаних за кошти державного бюджету», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2018 року за № 209/31661.

Змінами до порядку передбачено вдосконалення формули розрахунку потреби та коригування цієї потреби з урахуванням встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2017 року № 185 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання» обов'язкових критеріїв для визначення закладів охорони здоров'я, серед яких здійснюється розподіл.

Зміни до порядку дозволяють більш ефективно та раціонально здійснювати розподіл медичних виробів, що сприятиме удосконаленню роботи реперфузійних центрів, які вже функціонують, та стимулюватиме розвиток нових закладів для ефективного лікування пацієнтів з гострим інфарктом міокарда найбільш сучасними методами у відповідності з рекомендаціями Європейського товариства кардіологів та Американської асоціації серця.

За результатами проведення зазначених заходів – збільшення кількості екстрених втручань, які принципово покращать результати лікування більшості пацієнтів зазначеної категорії та дозволить знизити рівень смертності внаслідок інфаркту міокарда.

З метою впровадження положень Закону України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» підготовлено План організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації зазначеного Закону, який схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 29 серпня 2018 року (протокол № 32), що передбачає заходи з реалізації відповідних положень, а саме: розвиток та надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації та здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією, фінансування видатків на медичну допомогу із застосуванням трансплантації та/або здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією, розвиток і державну підтримку науково-технічних інноваційних розробок у сфері надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації та здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією, нормативно-правове регулювання медичної допомоги із застосуванням трансплантації та здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією, відповідно до цього Закону.

Саме реалізація Закону України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» зможе забезпечити проведення трансплантації серця, легенів, органо-комплексу «серце-легені» у високоспеціалізованих профільних центрах України, в т.ч. і в ДУ «Інститут серця МОЗ України» за умови повноцінного бюджетного фінансового забезпечення, що дозволить зменшити фінансове навантаження на державний бюджет та збільшити кількість громадян, які будуть отримувати необхідну медичну допомогу в Україні, які станом на сьогодні потребують лікування за кордоном, орієнтовна вартість таких операцій в Україні у 2-4 рази буде менша вартості операцій за кордоном.

Прийнятий Верховною Радою України 19 жовтня 2017 року Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі – Закон) створює законодавче підґрунтя для запровадження нової моделі фінансування, яка передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів.

Відповідно до Закону у межах програми медичних гарантій держава гарантує громадянам повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням: екстреної медичної допомоги, первинної медичної допомоги, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, паліативної медичної допомоги, медичної реабілітації, медичної допомоги дітям до 16 років, медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Реформа фінансування у сфері охорони здоров'я в Україні буде відбуватися поступово.

У 2018 році розпочалась реформа на первинній ланці медичної допомоги. З липня 2018 року заклади первинної медичної допомоги, які уклали контракт з Національною службою здоров'я розпочали отримувати фінансування за новою моделлю – щорічну фіксовану виплату за обслуговування кожного пацієнта, з яким лікарі цього закладу підписали договір – декларацію про вибір лікаря з надання первинної медичної допомоги.

Зклади вторинної та третинної ланки перейдуть на нову модель фінансування протягом 2019-2020 років. Щороку обсяг послуг, гарантованих державою (програма медичних гарантій) буде затверджуватися Верховною Радою України в рамках Державного бюджету України.

З 1 січня 2020 року реалізація державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій здійснюватиметься відповідно до Закону для всіх видів медичної допомоги.

МОЗ України вживає всіх необхідних заходів щодо забезпечення доступу пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями до своєчасної спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги.

Заступник Міністра

Олександр ЛІНЧЕВСЬКИЙ